

*500 Aniv. del naixement
(Saragossa 1517)
d'Antoni Agustí Albanell
Arquebisbe de Tarragona
(1577-1586)*

Església de Tarragona

**Butlletí Oficial
de l'Arquebisbat**

**Núm. 10
Octubre de 2017**

ESGLÉSIA DE TARRAGONA

BUTLLETÍ OFICIAL DE L'ARQUEBISBAT

10

Tarragona, octubre de 2017
3a època. Núm. 522

Secció oficial

Arquebisbe

Homilia a la Catedral, en la solemnitat de Santa Tecla, verge i màrtir,
patrona de la ciutat de Tarragona..... 267

Homilia a Reus, en la solemnitat de la Mare de Déu de Misericòrdia,
patrona de la ciutat..... 269

Als Quatre Vents

675. On es guanyen les batalles..... 272

676. Un gest que salva vides..... 273

677. Santa Tecla, l'oient fidel..... 274

678. Noves formes d'esclavitud..... 275

Activitats de l'Arquebisbe durant el mes de setembre..... 276

Secretaria General i Cancelleria

Nomenaments del mes de setembre de 2017..... 279

Convocatòria de la 35a Reunió del Consell del Presbiteri..... 280

Convocatòria de la 29a Reunió d'Arxiprestos..... 281

Secció documental

Francesc, Papa

Motu Proprio «Magnum Principium». Carta apostòlica del Summe
Pontífex Francesc amb la que es modifica el cànon 838 del Codi de
Dret Canònic..... 282

Carta al Card. Robert Sarah, Prefecte de la Congregació per al Culte
Diví i la Disciplina dels sagraments, amb algunes observacions con-

siderades importants per a l'aplicació i la justa comprensió del Motu Proprio "Magnum Principium"	285
Missatge del Papa Francesc i del Patriarca Ecumènic Bartomeu, en la Jornada Mundial d'Oració per la Creació	287
<i>Audiències generals "L'Esperança cristiana"</i>	
33. Educar per a l'esperança.....	288
34. Els enemics de l'esperança.....	290

Conferència Episcopal Tarraconense

Comunicat de la reunió n. 223	293
Nota dels Bisbes catalans arran del moment polític i social de Catalunya..	295

Secció informativa

Comunicat que incloem dins les pàgines d'Església de Tarragona (Butlletí de l'Arquebisbat), pel seu interès documental, lligat al moment polític i social de Catalunya i pels lligams eclesials que ens uneixen als monestirs respectius d'on prové.....	296
--	-----

(32 p.)

Redacció i Administració: Pla de Palau, 2. Telèfon: 977 23 34 12 o també 977 65 70 10. 43003 Tarragona
 Portada: Armoria de l'Arquebisbe Antoni Agustí Albanell, en el 500 aniv. (Cúpula del Santíssim).
 Fotografia particular

Dip. Legal: T. 2 – 1958
 Indústries Gràfiques Gabriel Gibert. C/ Cartagena, 12. Tel. 977 22 45 58. 43004 Tarragona
 Director, composició i muntatge: Jaume Roig Roig, pvre. – correu electrònic: boat@arqtgn.cat
 Publicitat: Arquebisbat de Tarragona - Secretaria General - Tel. 977 23 34 12 ext. 212 (Montserrat)

Arquebisbe Metropolità

HOMILIA

de 23 de setembre de 2017, a la Catedral, en la solemnitat de Santa Tecla, verge i màrtir, patrona de la ciutat de Tarragona

Molt Illustre Capítol de la Catedral, preveres concelebrants i diaques. Il·lm. Sr. Alcalde, regidors i regidores; altres autoritats. Distingits representants de les ciutats agermanades. Estimats germans i germanes presents aquí a la Catedral o que seguïu aquesta celebració a través de la ràdio i d'Internet.

«Les ànimes dels justos estan en mans de Déu i cap turment no les podrà tocar. Als ulls dels insensats semblava que morissin, la seva partença era tinguda per un mal, el seu traspass, aparentment, era un desastre. Però ells han trobat la pau.» Aquestes paraules del llibre de la Saviesa, molt escaients per a la celebració d'avui, es poden aplicar a tots els màrtirs. Penso ara, per exemple, en els nostres sants protomàrtirs Fructuós, Auguri i Eulogi, i també en el beat Manuel Borràs i tants d'altres. Als ulls del món van morir; els qui els havien condemnat van aconseguir, aparentment, el seu objectiu. Potser fins i tot molts van pensar que tot s'havia acabat. Però, realment la seva mort era un desastre? Tot s'havia acabat? La nostra fe té quelcom de paradoxal, que s'escapa als ulls del món, que no acaba d'encaixar en els criteris humans, perquè la nostra societat valora la felicitat com un bé suprem, fins al punt que la pròpia vida és un mitjà per aconseguir-la. Per això, quan no es pot aconseguir aquest objectiu la vida perd el sentit. Avui recordem i venerem aquests sants, no recordem els seus botxins.

Al Sermó de la Muntanya Jesucrist va expressar els valors fonamentals que han de regir al seu regne: feliços els pobres, feliços els qui ploren, feliços els humils, etc., i així fins arribar a declarar feliços els qui, per causa d'ell, seran insultats, perseguits i calumniats. També ens avisa que qui vulgui salvar la vida, la perdrà, però el qui la perdi per ell i per l'evangeli la salvarà. Fins i tot ens mana que si algú ens pega a la galta dreta li parem l'esquerra. Com diu el profeta Isaïes: «Els meus pensaments no són els vostres i els vostres camins no són els meus.» Com es poden entendre, doncs, aquestes paraules? Qui acceptarà aquests criteris?

Us prego que fixeu la vostra atenció en la nostra santa patrona. Tecla era una noia jove, segurament maca i de família noble. Devia tenir un bon estatus dins la seva societat i fins i tot el fet que el seu promès fos un jove noble feia preveure una

millora notable de la seva condició social. Però ella ho va rebutjar. Molts dirien «com és possible?» però ella havia escoltat les paraules de Pau i s'havia enamorat de Jesucrist. Tecla ja havia trobat el seu tresor amagat, la seva perla de gran valor. Com una de les verges prudents, no es va deixar prendre el seu tresor, va vetllar i va entrar a les estances nupcials amb el Nuvi, Jesucrist, perquè la seva llàntia era encesa. El més valuós que tenim en la nostra vida és la fe, l'esperança i la caritat. I el testimoni unànim dels màrtirs és que val més perdre la vida que la fe. Als ulls dels homes semblarà que morim, però nosaltres haurem trobat la pau. Per tant, germans, no tingueu por, sobretot dels que poden matar el cos però no poden matar l'ànima.

Estendre la mà o allargar el braç és un gest d'auxili envers algú que es troba en necessitat. Hi ha diversos llocs a l'Escriptura que parlen de l'auxili de Déu precisament en aquests termes d'allargar el braç des del cel. També és un gest de salutació amb el qual reconeixem que l'altre és familiar o un amic. A Tarragona tenim el braç de santa Tecla, que és com un auxili vingut del cel. Ella, des d'allí, intercedeix per nosaltres, estén el seu braç i ens aplega a tots els tarragonins, perquè tots nosaltres som germans. Entre nosaltres pot haver-hi diferències, lògiques entre persones que tenen criteris diferents i sensibilitats particulars, però no podem oblidar mai que tots som germans. I nosaltres, que som seguidors de Jesucrist, tenim a més un manament que ens obliga encara amb més força: «Estimeu-vos els uns als altres com jo us he estimat.» Per a un cristià estimar els seus germans no és una opció, és una obligació i és allò que més genuïnament ens identifica com seguidors del Crist, el qual no demana una estimació sentimental, sinó que indica molt bé de quina manera ho hem de fer: com ell ens va estimar, fins a la mort. Per això els màrtirs moren perdonant els qui els maten. Als seus ulls els mataven, però en el fons, per a un cristià, viure és Crist i morir li és un guany.

Ens espera una gran recompensa, però només sofrint amb constància podrem complir la voluntat de Déu i obtenir el que ell ens ha promès, ens diu la carta als cristians hebreus. I quina és la promesa del Senyor? «Tothom qui per mi i per l'evangeli hagi deixat casa, germans, germanes, mare, pare, fills o camps, rebrà, ja en el temps present, cent vegades més de cases, germans, germanes, mares, fills, camps, i també persecucions, i, en el món futur, la vida eterna.»

Estem vivint moments difícils. El passat dimecres els bisbes de Catalunya vam publicar una nota en la qual demanem a tots els catòlics que preguin, que demanin la benedicció de Déu sobre Catalunya, que viu un moment delicat de la seva història.

També demanem a Déu per totes les persones que tenen la responsabilitat en el govern de les diferents administracions públiques, de la gestió del bé comú i de la convivència social. Perquè l'Església vol ser ferment de justícia, fraternitat i comunió, i s'ofereix per ajudar en aquest servei en bé del nostre poble. I animem a tothom, especialment els laics cristians, a ser responsables i compromesos en la vida pública, per avançar en el camí del diàleg i de l'entesa, del respecte als drets i les institucions i de la no confrontació, ajudant que la nostra societat sigui un espai de germanor, de llibertat i de pau. I acabem dient que el seny i el desig de ser justos i fraterns ens guïï a tots.

Que Maria, Reina i Mare, ens porti a ser sempre alegres i fidels, com ho van ser santa Tecla i els primers cristians. Desitjo el millor per a la ciutat de Tarragona. En aquesta eucaristia pregaré molt especialment per tots els seus ciutadans i ciutadanes, famílies i institucions, i com a president de la Conferència Episcopal Tarraconense, també pregaré especialment per Catalunya, com hem escrit en la Nota que us he llegit. Que tingueu una bona festa.

HOMILIA

de 25 de setembre de 2017, a Reus, en la solemnitat de la Mare de Déu de Misericòrdia, patrona de la ciutat

Is 62,1-5; Hc 2,14-18; Jn 2,1-11

Benvolguts vicari general, capellà del Santuari, prior, preveres concelebrants, diaques, Junta d'administració del Santuari, Cambreres de la Mare de Déu, Illm. Sr. Alcalde, regidors i regidores, altres autoritats. Benvolguts germans i germanes que heu vingut a honorar la vostra patrona, la Mare de Déu de Misericòrdia, en el dia de la seva festa. També vull saludar molt especialment els qui seguiu aquesta celebració per ràdio o per televisió, i de manera molt especial els qui esteu malalts i no heu pogut venir al Santuari de la Mare de Déu. Una altra vegada us acompanyo en la celebració de la vostra Patrona, i ho faig amb molta joia.

La història cristiana està plena de bells exemples de devoció a la Mare de Déu. Un relat entranyable per als cristians de Reus és la història de la pastoreta Isabel Basora, que compadida dels sofriments dels seus conciutadans prega en aquest lloc on som a santa Maria; la Pastoreta té una especial presència de la Mare de Déu i coratjosa porta un missatge de confiança als reusencs. Maria serà des de llavors per a tots els reusencs la Mare de Déu de la Misericòrdia, la misericòrdia que és Crist.

Maria demana el signe de la candela encesa envoltant les muralles de la ciutat. La humil candela encesa és sempre un signe pasqual, recorda la fe i la fidelitat de la fe en el nostre baptisme. Que la flama de la fe es mantingui viva, revifada constantment a la ciutat de Reus. La Mare de Déu en aquest lloc ens ho recorda sempre.

Que les parròquies de Reus siguin la llum posada damunt de la taula que illumini tot al voltant i resplendeixin amb la llum de la fe, de l'esperança i de la caritat. Us demano a tots que feu de les vostres parròquies un àmbit on Crist sigui cregut i anunciat. Que els vostres coetanis puguin trobar les raons més altes per a l'esperança i l'obertura a l'amor infinit de Déu. Que puguin trobar també la caritat, que procura la justícia i que és sensible als sofriments dels germans, més si són més pobres i desvalguts; també la necessitat i la urgència amb què hem d'acollir els pròfugs i els refugiats. Sé amb quin amor vau acollir la Creu de Lampedusa aquest hivern!

Maria, a les noces de Canà es manifesta com una dona de confiança, una dona que ens diu: «Tingueu confiança en el meu Fill.» Podria ser un bonic lema pastoral per a tots, com l'Any de la confiança, una confiança que hem de tenir en l'ajut del Senyor, que no ha abandonat el seu poble, ell que sempre és el Déu amb nosaltres. Recordem les belles paraules de la primera lectura:

«No et podran dir més “L'Abandonada”,
no podran dir “La Desolada” a la teva terra;
a tu et diran “Jo me l'estimo”,
a la teva terra, “Té marit”,
perquè el Senyor t'estimarà,
i tindrà marit la teva terra.»

Una confiança que les nostres comunitats, sense pretensions ni singularitats, poden esdevenir comunitats vives de deixebles de Jesucrist. Per això cal escoltar sempre la seva Paraula: «Escolta, filla, estigues atenta», hem cantat en el Salm.

Fem-nos confiança els uns als altres, desitgem-nos bé, no busquem cap protagonisme, que això ens fa mal. En la barca de l'Església és indiferent el lloc que ocupem, és igual anar al davant o al darrere, al mig o al costat. Cal que ocupem el lloc que ens pertoca i també deixar lloc a l'altre. Allò important és que el Senyor va a la barca i és el timoner. Amb ell «anem a l'altra riba» (Mc 4:35), vers el Regne, vers la plenitud, vers la consumació de la caritat.

Tingueu confiança que allò que sembrem amb mitjans pobres i sense publicitat davant del món, que sovint tracta sense miraments l'Església, el Senyor

ho farà fructificar. Ell és la llavor i al mateix temps l'amo del sembrat. Els qui vindran, després de nosaltres, recolliran el que hem sembrat en el nostre present. Em venen a la ment les paraules del Salm: «Els qui sembraven amb llàgrimes als ulls, criden de goig a la sega» (Sl 126,5).

Tinguem confiança en la pregària, en la força que té per ella mateixa. Sense pregària, germans, no hi ha vida cristiana. Esdevé tot ideologia, idees i res més. La fe és sempre vital, deixem que la gràcia de Crist penetri en el nostre cor i ens transformi. Tinguem voluntat de viure en estat de gràcia, rebent el sagrament de la penitència, que és el sagrament de l'alegria, el sagrament que ens fa avançar.

Tinguem confiança que la nostra societat, marcada fa ara una mica més d'un mes pels terribles atemptats a Barcelona i a Cambrils (ben a prop d'aquí), trobarà els camins de la pau. No podem viure angoixats per les dificultats del present i cal mirar amb confiança el futur. Aquests esdeveniments esquincen el cor de tots, l'omplen de dolor. Tinguem encara un record de pregària per les víctimes i pel consol dels qui els estimaven.

També hem de tenir confiança que els responsables de la gestió pública, legítimament i democràticament elegits, sabran trobar la solució més raonable a la qüestió que aquesta setmana ens és motiu de greu preocupació. Que tot es resolgui en pau i sense violència. Com a arquebisbe metropolità de la Tarraconense he vetllat perquè l'Església es mantingui neutral en les plurals i legítimes opcions polítiques. L'Església catòlica només pot apellar a la responsabilitat en les opcions polítiques que es prenguin, procurant sempre el bé comú des de la dignitat que mereixen els pobles, com les persones.

Que el missatge de la festa de Misericòrdia d'aquest any sigui la confiança. Confiança en Déu, confiança en els altres. Confiança en nosaltres mateixos, en la capacitat que tenim d'estimar i viure en la gràcia i en la filiació divina.

Portem un tresor, encara que sigui en vasos de terrissa, és el tresor de la nostra fe, esperança i caritat. La Mare de Déu custodia aquest tresor i ens fa retrobar l'alegria de la fe. Com hem escoltat en la segona lectura, tots som de la família de Jesús, som germans seus i tenim la mateixa Mare, Maria. Si som germans hem de parlar la mateixa llengua i l'idioma dels cristians és la caritat. Acabo amb una pregària:

Oh Mare de Déu Misericòrdia, sota el vostra mantell deixo la ciutat que avui celebra agermanada la vostra festa.

Guardeu-nos la fe, Mare, guardeu-nos, també, l'esperança i que visquem sempre la caritat.

Escrits setmanals “Als quatre vents”

675. ON ES GUANYEN LES BATALLES

3 de setembre de 2017

El general Wellington, un temps després de vèncer Napoleó, va tornar un dia a l'acadèmia on s'havia format. Parlant als alumnes els va dir. «En realitat aquí es va guanyar la batalla de Waterloo.»

Em sembla que allò que el militar anglès atribuïa a l'acadèmia pot aplicar-se a l'escola en relació amb la futura vida dels qui han estat els seus alumnes. És en aquests anys escolars, quan la ment i el cor infantils són encara com una pissarra en la qual s'escriu, on es construeix la futura personalitat dels escolars.

No sols aprenen coneixements, fruit de la cultura que es transmet i es desenvolupa a través de les generacions, sinó també com comportar-se, és a dir uns valors que els serviran per a la resta de les vides, ja que determinaran la seva conducta en totes les circumstàncies.

Per suposat, la principal educació en valors es rep generalment a la família, fins i tot en aquelles famílies que potser no puguin ajudar els alumnes en els treballs escolars, com aquell pare de l'acudit al qual el seu fill pregunta: «Papa, qui són els filisteus?», i el pare li respon: «No ho sé, fill meu, ja saps que no m'agrada el futbol.»

Al començament d'un nou curs les famílies han de superar el repte de comprar els llibres, organitzar-se per acompanyar els fills a l'escola o recollir-los en acabar les classes, apuntar-los si és el cas a activitats extraescolars; però el principal és ajudar-los a agafar l'hàbit d'estudiar i les actituds de respecte al professorat i companyonia amb els amics.

En aquesta formació d'hàbits i virtuts, el col·legi és una prolongació de la família, no una concessió de l'Estat. Per això les autoritats polítiques no poden substituir la llibertat dels pares a l'hora d'escollir per als seus fills l'educació que desitgen d'acord amb les seves conviccions, per exemple les religioses.

En aquest sentit l'Església sempre ha defensat la llibertat dels pares perquè puguin triar model educatiu, entenen bé que l'existència dels col·legis catòlics concertats no són un privilegi que reclama l'Església, sinó un dret dels pares a educar els seus fills d'acord amb els seus valors.

Per això mateix, rebre classes de religió a les escoles públiques no ha de ser vist com un atemptat a l'aconfessionalitat d'un país, sinó com a resposta al dret dels alumnes que ho sol·licitin, o dels seus pares mentre ells siguin menors d'edat.

676. UN GEST QUE SALVA VIDES

10 de setembre de 2017

El nou president de la FIFA, el suís Gianni Infantino, després de diversos intents va aconseguir localitzar una dona sèrbia que fa quaranta-sis anys li va salvar la vida gràcies a una transfusió de sang quan era un nadó.

El president de la Federació Internacional de Futbol va relatar que va néixer amb una estranya malaltia i que va necessitar una transfusió de sang d'un grup molt rar, Rh nul, del qual a penes hi ha unes desenes de persones a tot el món. Milica Mucalica, una sèrbia de Belgrad que ara té 80 anys, va ser una de les donants.

Mucalica no va dubtar a donar la seva sang quan va rebre la trucada d'un metge serbi que li va comunicar que un nen suís necessitava la seva sang per a sobreviure. Gairebé mig segle després ha rebut una invitació d'Infantino perquè vagi a conèixer la seu de la FIFA a Zuric.

El metge de capçalera de Lluís XIV, el francès Jean-Baptiste Denys, va realitzar l'any 1667 la primera transfusió de sang de la història. El beneficiari va ser un jove de 15 anys. Tot i que la transfusió es va realitzar amb sang d'ovella, el jove va aconseguir sobreviure.

Des d'aquella llunyana data, el descobriment dels grups sanguinis i l'experiència de les transferències sanguínies han convertit la donació de sang en una pràctica comuna i exempta de perill. Gràcies a ella són incomptables les persones —com Infantino— que se salven, víctimes de les guerres, dels accidents de trànsit o de malalties que requereixen aquest tractament.

El caràcter voluntari ha convertit aquestes donacions en un exemple molt clar de solidaritat entre les persones. Cada any són moltes les que procuren donar sang perquè, descomposta en els seus elements, pugui guardar-se als hospitals per atendre els casos que es presentin.

Donar sang —diu un dels lemes de les campanyes que es fan en aquest sentit— és donar vida. Així ho entenen els qui generosament se la deixen extreure i els afortunats receptors.

Per a un cristià té una significació afegida. Només cal llegir la Bíblia per advertir que ja a l'Antic Testament s'abocava sang de xais, aus i altres animals en els sacrificis religiosos. Fins que amb Jesucrist, que va donar la seva sang per nosaltres, va arribar el sacrifici únic i veritable, el lliurament de la seva vida per amor redemptor a la humanitat.

Quan anem a donar sang pensem en aquestes persones desconegudes a les quals podem ajudar. És un gest humanitari i alhora cristià, perquè Crist és el model d'amor als altres.

677. SANTA TECLA, L'OIENT FIDEL

17 de setembre de 2017

En el seu segon viatge apostòlic, al voltant de l'any 48, Pau i Bernabé van visitar Iconi entre altres poblacions de l'actual Turquia. Allí van predicar la doctrina de Jesucrist, tota una novetat per als seus oients, entre els quals es trobava una jove anomenada Tecla.

Un document del segle II, Fets de Pau i Tecla, relata les peripècies que va haver de passar la nova cristiana quan la seva família mateix i la societat de l'època van rebutjar la resolució que va prendre de seguir l'apòstol Pau i mantenir la virginitat, desfent els plans dels seus pares.

Aquí entra la llegenda de les moltes proves i miracles que van tenir Tecla per protagonista: llançada a les flames, condemnada als lleons, tirada a una fossa amb rèptils i altres tortures que poden contemplar-se en el retaule de l'altar major de la Catedral de Tarragona.

Entre el dubte i la certesa, s'ha debatut molt sobre una possible estada de sant Pau a Tarragona i sobre si santa Tecla va poder acompanyar-lo. El que és segur és que des de molt antic Tarragona té una devoció singular a la nostra patrona. Ja en el segle XIV se li dedica la Catedral, i això després de quatre segles de dominació musulmana, cosa que permet pensar que la devoció va poder ser anterior encara que no se'n conservin testimonis.

La festa de santa Tecla és també molt antiga. Es remunta a l'any 1321, quan va arribar el braç de la Santa des d'Armènia. I la veritat és que mai no ha deixat de celebrar-se com la principal festa ciutadana. Amb aquest motiu vull felicitar la festa a tots. Que puguem gaudir de les celebracions religioses i de carrer tan diverses.

Hi ha alguna cosa que aquests dies s'hauria de prendre en consideració. Les festes són conseqüència d'una devoció cristiana; no seria, doncs, lògic que l'essencial passés a ser secundari. I de quina manera podem viure de manera cristiana aquestes festes? Penso que imitant en alguna cosa santa Tecla: en la seva actitud d'oient fidel.

Ella va escoltar les paraules de sant Pau, les mateixes o semblants que escoltem nosaltres quan anem a missa els diumenges i estem atents a la segona lectura, basada en textos de les seves epístoles o dels Fets.

No sabem quines frases van colpejar el cor de la jove Tecla i la van fer decidir a seguir Jesucrist. Si seguim amb atenció les lectures de la missa, o les llegim en el Full Dominical i en el Nou Testament, trobarem el missatge de Crist en les paraules de l'Apòstol dels gentils, el nostre apòstol de Tarragona.

678. NOVES FORMES D'ESCLAVITUD

24 de setembre de 2017

Al segle XIII eren freqüents els actes de pirateria, individuals o col·lectius, que tenien per objecte fer presoners per explotar-los com a obra de mà barata o vendre'ls en els mercats d'esclaus.

En aquest context va néixer l'Orde de Nostra Senyora de la Mercè, fundada l'any 1218 per sant Pere Nolasc després de ser beneficiari d'una aparició de la Mare de Déu. El Sant va ser ajudat, a l'hora de dotar el nou orde, d'un cos legislatiu, per un altre sant, Raimon de Penyaforat, jurista de gran activitat a qui el papa Gregori IX va oferir l'Arquebisbat de Tarragona, però que no va acceptar, sinó que, cansat, es va retirar a un convent de Barcelona, on va morir.

Els mercedaris —és bo recordar-ho avui, en la seva festa— van ser des de l'inici persones molt generoses, capaces de fer un quart vot pel qual es comprometien a lliurar-se elles mateixes com a ostatges, mitjançant un bescanvi, si era l'única manera de rescatar una altra persona.

Per fortuna, tot i que continua en molts països la pràctica dels segrestos per obtenir recompenses, l'esclavitud tal com es va conèixer durant segles ja ha passat a la història. Ja no hi ha mercats d'esclaus com aquells que van portar a Amèrica milions d'africans en vaixells europeus.

El que hi ha ara són noves formes d'esclavitud. Hi ha treballs forçats en mines del Tercer Món que exploten els treballadors, moltes vegades menors d'edat; hi ha tràfic d'éssers humans, sobretot dones, transportades a ciutats per a ser objecte de prostitució, a vegades sota aparença de legalitat. Sense anar gaire lluny, al nord de Catalunya existia, o hi ha encara, el que presumia de ser el prostíbul més gran d'Europa.

Hi ha «turisme sexual» a països del sud-est asiàtic; tràfic d'òrgans a vegades criminal i altres per diners aprofitant l'extrema necessitat; hi ha comerç de drogues, l'administració de les quals provoca situacions en què un deixa de ser ell mateix i es torna esclau de les seves addiccions; hi ha «ventres de lloguer», hi ha empresonaments per raons polítiques i tortures carceràries...

L'esclavitud no ha desaparegut, encara que adopti noves formes. Totes les hem de combatre, començant per l'esclavitud que significa la pobresa. El Papa insisteix que hi hagi «famílies que ajudin altres famílies», que no diguin «aquest no és el meu problema».

I, per descomptat, l'esclavitud del pecat, que és la més gran i que els cristians estem cridats a superar amb la gràcia de Déu. Que la Mare de Déu de la Mercè ens hi ajudi.

Setembre : Activitats pastorals de l'Arquebisbe

Divendres 1

- Al Palau de Congressos de Tarragona, participa en l'acte institucional organitzat per Vedruna Catalunya Educació, durant el qual es presenten el nou projecte educatiu i la nova Fundació Vedruna Catalunya Educació.

Dissabte 2

- Viatja a Torreciudad.

Diumenge 3

- Al santuari de Torreciudad (Osca), presideix l'eucaristia durant la qual confereix l'ordenació presbiteral a dos diaques membres de la Prelatura de la Santa Creu i Opus Dei.

Dilluns 4

- Visita malalts.

Dimarts 5

- A la capella del palau arquebisbal, presideix l'acte de professió de fe i jurament de fidelitat de Mn. Ignasi Durany Pich en haver estat nomenat rector de parròquia a la nostra arxidiòcesi per primera vegada.

Dimecres 6

- Rep la visita del P. Abat de Poblet.
- Al vespre, a l'església parroquial de la Immaculada Concepció de Reus, presideix l'acte d'enviament en missió d'una membre de les Comunitats Neocatecumenals.

Dijous 7

- Al palau arquebisbal, presideix la reunió n. 389 del Consell Episcopal.
- A la tarda, a la Catedral de Tortosa, fa el sermó del sisè dia dins la novena a la Mare de Déu de la Cinta.

Divendres 8

- Rep la visita del P. Augustine Mulloor, provincial dels Carmelites Descalços de la província de Manjummel (Índia), a la qual pertanyen els Carmelites que resideixen a Tarragona.

Dissabte 9

- A la basílica de la Sagrada Família de Barcelona, concelebra la solemne eucaristia d'ordenació dels nous bisbes auxiliars de Barcelona, Mons. Sergi Gordo Rodríguez i Mons. Antoni Vadell Ferrer.

- A la tarda, a la Parròquia de Sant Feliu Màrtir de Constantí, celebra l'eucaristia de presa de possessió de Mn. Antoni Pérez de Mendiguren com a nou rector de la Parròquia.

Diumenge 10

- Al matí, acompanya l'Hble. Sr. Lluís Puig, conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, durant la visita que realitza al Centre Tarraconense El Seminari.
- Al migdia, a l'església parroquial de Sant Bernat Calvó de Reus, celebra l'eucaristia de presa de possessió de Mn. Josep Moreno com a nou rector de la Parròquia.
- A la tarda, a l'església parroquial de Sant Francesc d'Assís de Tarragona, celebra l'eucaristia de presa de possessió de Mn. Ignasi Durany Pich com a nou rector de la Parròquia.

Dilluns 11

- Visita la casa Mare de Déu de Misericòrdia de la Comunitat del Cenacle al Mas d'en Lluc, celebra l'eucaristia i dina amb els joves.

Dimarts 12

- A la casa d'espiritualitat dels Rogacionistes del santuari de la Mare de Déu de Loreto de Tarragona, presideix la reunió del Consell Episcopal amb els arxiprestos.

Dimecres 13

- Al pati de la Casa dels Concilis, presideix la roda de premsa convocada per a presentar les noves intervencions arqueològiques que es duen a terme, els resultats de l'estudi de la urna funerària del bisbe Cebrià i la propera inauguració de l'exposició «L'arqueologia de les primeres catedrals d'Europa».
- Rep la visita de Mons. Lluís Solé Fa, bisbe de Trujillo (Hondures).

Dijous 14

- Al vespre, participa en el sopar benèfic organitzat per la Fundació PortAventura en favor de les associacions La Muntanyeta i Down Tarragona.

Divendres 15

- És entrevistat als estudis de ràdio de l'emissora COPE Reus.

Diumenge 17

- A l'església parroquial de Sant Jaume de Creixell, celebra l'eucaristia de la festa votada del Santíssim Sagrament, beneix les coques i presideix la processó amb el Santíssim pels carrers de la vila.
- A la tarda, a l'església parroquial de l'Assumpció de les Borges del Camp, presideix l'eucaristia de presa de possessió del P. Iulian Butnaru com a nou rector de la Parròquia.
- Al vespre, a l'església parroquial de Sant Joan Baptista de Valls, presideix l'eucaristia de presa de possessió de Mn. Joan Àguila com a nou rector de la Parròquia.

Dilluns 18

- A la casa diocesana d'exercicis de la Selva del Camp, presideix la jornada diocesana de formació permanent de preveres i diaques.

Dimarts 19

- Al palau arquebisbal, presideix la reunió n. 390 del Consell Episcopal.
- A la capella del palau arquebisbal, presideix la pregària de l'hora menor amb motiu del X aniversari de la seva ordenació episcopal i presa de possessió de l'arxidiòcesi. A continuació, al menjador, rep la salutació i felicitació de tot el personal de la cúria.

Dimecres 20

- Al vespre, a la Catedral, assisteix a la representació del Retaule de Santa Tecla, a càrrec de l'Esbart Santa Tecla.

Dijous 21

- A Madrid, participa en la reunió de treball de la Subcomissió episcopal d'Universitats de la CEE.
- A la tarda, al saló de plens de l'Ajuntament, assisteix al pregó de la festa major de Santa Tecla i a la cerimònia d'inici de les festes des del balcó de l'Ajuntament.

Dissabte 23

- A la Catedral, celebra l'eucaristia de la solemnitat de Santa Tecla, patrona de Tarragona.
- Des del balcó de l'Ajuntament, assisteix a l'exhibició castellera de Santa Tecla.
- A la tarda, a la Catedral, presideix les vespres solemnes i la processó amb la relíquia pels carrers de la Part Alta de la ciutat.
- Al vespre, a Casa Canals, participa en el Sopar de Santa Tecla, organitzat per l'empresa BASF Espanyola.

Diumenge 24

- A la Residència de la Mare de Déu de la Mercè de Tarragona, presideix l'eucaristia amb motiu de la seva festa patronal.
- A la presó provincial de Tarragona, a Mas d'Enric (el Catllar), presideix l'eucaristia amb motiu de la festa patronal de la Mare de Déu de la Mercè.
- Al vespre, a Reus, presideix el tradicional rosari de torxes cap al santuari de la Mare de Déu de Misericòrdia.

Dilluns 25

- A l'esplanada del santuari de la Mare de Déu de Misericòrdia de Reus, presideix l'eucaristia de la solemnitat. En acabar, després d'atendre els mitjans de comunicació, és convidat a dinar amb els mossens concelebrants.

Dimarts 26

- Al palau arquebisbal, presideix la reunió n. 35 del Consell del Presbiteri.

Dijous 28

- Al palau arquebisbal de Barcelona, es reuneix amb el cardenal Juan José Omella, arquebisbe de Barcelona.

Divendres 29

- A la tarda, a l'ermita de la Mare de Déu del Roser de Vallmoll, celebra l'eucaristia del primer dia del septenari de la titular.

Dissabte 30

- A Mas d'en Lluc, a Cornudella de Montsant, participa en la jornada festiva de portes obertes de la Comunitat del Cenacle i celebra l'eucaristia.
- A la tarda, administra el sagrament de la confirmació a l'església parroquial de Sant Miquel Arcàngel de Mont-roig del Camp.

Secretaria general i Cancelleria

NOMENAMENTS

del mes de setembre de 2017

El Sr. Arquebisbe, Dr. Jaume Pujol Balcells, ha signat durant el mes de setembre els següents nomenaments:

Amb data de 07/09/2017

Mn. Ignasi Durany Pich,

rector de la Parròquia de Sant Francesc d'Assís de Tarragona.

Mn. Albert Serra Fernández,

col·laborador de les parròquies de Sant Mateu de Riudecanyes, Santa Maria de Duesaigües i Sant Bartomeu de l'Argentera.

Mn. Ignasi Cabré Mas,

capellà de l'Escola Joan XXIII de Tarragona.

Amb data de 19/09/2017

Mn. Magí Mejías Sendra,

vicari de la Parròquia de Sant Francesc d'Assís de Tarragona.

Mn. Josep Queraltó Serrano,

director diocesà del Secretariat per a l'atenció pastoral dels gitanos, dins la Delegació diocesana d'apostolat seglar.

CONVOCATÒRIA

de 1 de setembre de 2017, a la 35a Reunió del Consell del Presbiteri

El Sr. Arquebisbe, Dr. Jaume Pujol Balcells, convoca el Consell del Presbiteri per al proper dimarts 26 de setembre de 2017, a 2/4 d'11 del matí, a la sala gran del palau arquebisbal.

ORDRE DEL DIA

10.30 Pregària i salutació del Sr. Arquebisbe.

10.40 Lectura i aprovació, si s'escau, de la darrera acta del Consell de Presbiteri.

10.45 Treball en sessió plenària:

1. Estudi de la reestructuració dels arxiprestats a partir de les aportacions del Col·legi d'arxiprestos.

2. Projectes per als espais del Seminari Menor.

3. Situació de l'extingida Associació de fidels Seminari del Poble de Déu i situació del Santuari de la Mare de Déu de la Serra de Montblanc.

4. Petició sobre l'església de Vilardida: canvi d'adscripció parroquial.

12.00 Descans.

12.30 Treball en sessió plenària (continuació).

13.30 Precs i preguntes. Informacions.

14.00 Dinar a la Residència Sacerdotal.

Moderador : Mn. Josep Masdeu Aymamí.

Tarragona, 1 de setembre de 2017

Mn. Ignasi Cabré Mas, *secretari*

CONVOCATÒRIA

de 7 de setembre de 2017, a la 29a Reunió d'Arxiprestos

El Sr. Arquebisbe, Dr. Jaume Pujol Balcells, convoca els arxiprestos a una reunió amb el Consell Episcopal per al proper dia 12 de setembre, dimarts, a la residència dels pares Rogacionistes del Santuari de la Mare de Déu de Loreto de Tarragona.

ORDRE DE LA REUNIÓ

- 10.30 Rés de l'Hora menor i aprovació, si s'escau, de l'acta de la reunió anterior, que s'haurà enviat per correu electrònic.
- 10.45 Presentació d'un projecte de reducció d'arxiprestats.
- 12.15 Descans.
- 12.30 Revisió de la realitat actual de les nostres parròquies.
- 13.30 Consulta de temes per a la formació permanent del clergat del curs present.
- 13.45 Precs, preguntes i informacions.
- 14.00 Dinar.

Moderador : Mn. Joan Miquel Bravo Alarcón

Rosalia Gras Minguella
Secretària general i cancellera

Tarragona, 7 de setembre de 2017

Francesc, Papa

MOTU PROPRIO «MAGNUM PRINCIPIUM»

Carta apostòlica en forma de Motu Proprio del Summe Pontífex Francesc « Magnum Principium » amb la que es modifica el cànon 838 del Codi de Dret Canònic

El principi important, confirmat pel Concili Ecumènic Vaticà II, segons el qual la pregària litúrgica, adaptada a la comprensió del poble, pugui ser compresa, ha necessitat la seriosa tasca encomanada als bisbes, d'introduir la llengua vernacla a la litúrgia i de preparar i aprovar les versions dels llibres litúrgics.

L'Església Llatina era conscient de l'imminent sacrifici de la pèrdua parcial de la seva llengua litúrgica, utilitzada arreu del món a través dels segles; tot i això obrí de bon grat la porta al fet que les versions, com a part dels mateixos ritus, es convertissin en la veu de l'Església que celebra els misteris divins, juntament amb la llengua llatina.

Alhora, especialment després de les diverses opinions expressades clarament pels Pares Conciliars pel què fa a l'ús de la llengua vernacla en la litúrgia, l'Església era conscient de les dificultats que podien sorgir en aquesta matèria. Per una banda, era necessari unir el bé dels fidels de qualsevol edat i cultura i el seu dret a una participació conscient i activa en les celebracions litúrgiques, amb la unitat substancial del Ritu romà; per l'altra, les mateixes llengües vernacles, sovint només de manera progressiva, esdevenir llengües litúrgiques, resplendents no diversament del llatí litúrgic per l'elegància d'estil i la serietat dels conceptes amb la finalitat d'alimentar la fe.

A això apuntaren algunes lleis litúrgiques, instruccions, circulars, indicacions i confirmacions dels llibres litúrgics en les llengües vernacles donades per la Seu Apostòlica ja des dels temps del Concili, i això, tant abans com després de les lleis establertes en el Codi de Dret Canònic. Els criteris establerts han estat i segueixen essent útils en línies generals i, en la mesura del que sigui possible, caldrà que siguin seguides per les Comissions litúrgiques com a eines adequades per tal que, en la gran varietat de llengües, la comunitat litúrgica pugui assolir un estil d'expressió adequat i congruent amb les parts individuals, mantenint la integritat i l'exquisida fidelitat, especialment en la traducció d'alguns dels textos més importants en cada llibre litúrgic.

El text litúrgic, com a signe ritual, és un mitjà de comunicació oral. Però per als creients que celebren els ritus sagrats, fins i tot la paraula és un misteri : quan, de fet, es pronuncien les paraules, particularment quan es llegeix la Sagrada Escripura, Déu parla als homes. A l'evangeli, Crist mateix parla al seu poble, que per si mateix o mitjançant el celebrant, respon amb la pregària, al Senyor en l'Esperit Sant.

La finalitat de les traduccions dels textos litúrgics i dels textos bíblics, per a la litúrgia de la paraula, és anunciar als fidels la paraula de salvació en obediència a la fe i expressar l'oració de l'Església al Senyor. Per això, és necessari comunicar fidelment a un poble determinat, amb el seu propi llenguatge, el que l'Església ha volgut comunicar a un altre mitjançant la llengua llatina. Malgrat que la fidelitat no pot jutjar-se per les paraules individuals, sinó en el context de tot l'acte de comunicació i d'acord amb el seu propi gènere literari, tanmateix, alguns termes específics també s'han de considerar en el context de la fe catòlica íntegra, perquè cada traducció dels textos litúrgics ha de ser congruent amb la sana doctrina.

No ha de sorprendre que durant aquest llarg camí de treball hi hagi hagut dificultats entre les Conferències Episcopals i la Seu Apostòlica. Per tal que les decisions del Concili sobre l'ús de les llengües vernacles en la litúrgia siguin també vàlides en temps venidors, és extremadament necessària la col·laboració constant, plena de confiança mútua, atenta i creativa, entre les Conferències Episcopals i el Dicasteri de la Seu Apostòlica, que exerceix la tasca de promoure la sagrada Litúrgia, és a dir, la Congregació per al Culte Diví i la Disciplina dels Sagraments. Per tant, per tal que continuï la renovació de tota la vida litúrgica, ha semblat oportú que alguns principis transmesos des de l'època del Concili siguin més clarament reafirmats i posats en pràctica.

Sens dubte, cal fer atenció a la utilitat i al bé dels fidels, i tampoc s'ha d'oblidar el dret i el deure de les Conferències Episcopals que, junt amb les Conferències Episcopals de les regions que tenen el mateix idioma i amb la Seu Apostòlica, han de garantir i establir que, salvaguardant el caràcter que cada idioma, es manifesti plenament i fidelment el sentit del text original i que els llibres litúrgics traduïts, fins i tot després de les adaptacions, fulgeixin sempre amb la unitat del ritu romà.

Per a fer més fàcil i fructuosa la col·laboració entre la Seu Apostòlica i les Conferències Episcopals en aquest servei que cal oferir als fidels, escoltat el parer de la Comissió de Bisbes i Pèrits, per mi mateix instituïda, dispo, amb l'autoritat que m'ha estat confiada, que la disciplina canònica vigent actualment al canòn 838 del CIC, es clarifiqui, de tal manera que com s'expressa en la Constitució

Sacrosanctum Concilium, particularment en els articles 36 §§ 3-4, 40 i 63, i en la Carta Apostòlica *Motu Proprio Sacram Liturgiam*, n. IX, aparegui millor la competència de la Seu Apostòlica pel que fa a la traducció dels llibres litúrgics i les adaptacions més profundes, entre les quals poden també incloure's possibles nous textos que s'incorporaran a ells, establerts i aprovats per les Conferències Episcopals.

En aquest sentit, en el futur, en canòn 838 es llegirà com segueix :

Canòn 838 - § 1. L'ordenament de la sagrada litúrgia depèn únicament de l'autoritat de l'Església que resideix en la Seu Apostòlica i, segons la norma del dret, al bisbe diocesà.

§ 2. Correspon a la Seu Apostòlica ordenar la sagrada litúrgia de l'Església universal, editar els llibres litúrgics, revisar¹ les adaptacions aprovades segons la norma del dret per la Conferència Episcopal, i també vetllar perquè arreu es respectin fidelment les normes litúrgiques.

§ 3. Correspon a les Conferències Episcopals preparar fidelment les versions dels llibres litúrgics en les llengües vernacles, convenientment adaptades dintre dels límits definits, aprovar-les i publicar els llibres litúrgics, per a les regions de la seva pertinença, després de la confirmació de la Seu Apostòlica.

§ 4. Correspon al bisbe diocesà en l'Església a ell confiada i dins els límits de la seva competència, donar normes en matèria litúrgica, a les quals tots hi estan obligats.

De manera consegüent s'han d'interpretar sigui l'article 64 § 3 de la Constitució Apostòlica *Pastor Bonus* com les altres lleis, particularment les contingudes en els llibres litúrgics, sobre les seves versions. De la mateixa manera dispenso que la Congregació per al Culte Diví i la Disciplina dels Sagraments modifiqui el seu « Reglament » basant-se en la nova disciplina i ajudi les Conferències Episcopals a dur a terme la seva tasca per tal de promoure cada vegada més la vida litúrgica de l'Església llatina.

Ordeno que tot el disposat amb aquesta Carta Apostòlica en forma de « *motu proprio* », entri en vigor estable i fermament, malgrat qualsevol disposició contrària, encara que digna de menció especial, i estableixo que sigui promul-

---

1 En la versió italiana del CIC, comunament en ús, el verb '*recognoscere*' està traduït com '*autorizzare*' però la *Nota explicativa* del Pontifici Consell per a la interpretació dels Textos Legislatius ha precisat que la « **recognitio** » no és una aprovació genèrica o sumària i encara menys una simple 'autorització'. Es tracta, en canvi, d'un examen o revisió autèntic i detallat... (28 d'abril de 2006).

gat mitjançant la publicació en *L'Osservatore Romano*, i entri en vigor l'1 d'octubre de 2017, i publicat a continuació en les *Acta Apostolica Sedis*.

Donat a Roma, prop de Sant Pere, el 3 de setembre de 2017, cinquè del meu pontificat.

CARTA

de 15 d'octubre de 2017, al Card. Robert Sarah, Prefecte de la Congregació per al Culte Diví i la disciplina dels sagraments, amb algunes observacions considerades importants per a l'aplicació i justa comprensió del Motu Proprio "Magnum Principium"

Eminència,

he rebut la seva carta de 30 de setembre amb la qual vol, benèvolament, expressar-me la seva gratitud per la publicació del Motu Proprio *Magnum Principium* i transmetre'm una elaborada nota, « *Comentari* », sobre el mateix amb l'objectiu de facilitar una millor comprensió del text.

A l'agrair-li sentidament el seu compromís i contribució, em permeto expressar-li simplement, i espero que clarament, algunes observacions sobre la seva mencionada nota, que considero importants sobretot per a l'aplicació i la justa comprensió del Motu Proprio i per a evitar qualsevol malentès.

Primerament, es important assenyalar la importància de la neta diferencia que el nou MP estableix entre *recognitio* i *confirmatio*, ben explicitat en els § 2 i 3 del canó 838, per tal d'abrogar la pràctica adoptada pel Dicasteri a partir de *Liturgiam Authenticam* (LA) y que el nou Motu Proprio ha volgut modificar. Per tant, no es pot dir que *recognitio* i *confirmatio* son «estretament sinònims (o) son intercanviables» o també que «son intercanviables en el nivell de responsabilitat de la Santa Seu».

En realitat el nou canó 838, a través de la distinció entre *recognitio* i *confirmatio*, afirma la diversa responsabilitat de la Seu Apostòlica en el exercici d'aquestes dues accions, així com la de les Conferències Episcopals. *Magnum Principium* no sosté més que les traduccions s'hagin d'ajustar en tots els punts a les regles de *Liturgiam autenticam*, com així s'efectuava en el passat. Per això els números individuals de LA han de ser atentament re-interpretats, inclosos els números 79-84, a fi de distingir el que exigeix el codi per a la traducció i el que es requereix per a les adaptacions legítimes. Resulta, per tant, ben clar que alguns números de LA

han estat abrogats o han caducat en els termes en els que han estat re-formulats pel nou MP (per ex. el n. 76 i també el n. 80).

Sobre la responsabilitat de les Conferències Episcopals de traduir «*fideliter*», cal precisar que el judici sobre la fidelitat al llatí i les eventuals correccions necessaris, era tasca del Dicasteri, mentre que ara la norma concedeix a las Conferències Episcopals la facultat de jutjar la bondat i la consistència d'un o altre mot en la traducció de l'original, fins i tot en diàleg amb la Santa Seu. La *confirmatio* ja no suposa més, per tant, un examen detallat paraula per paraula, excepte en els casos evidents que poden fer-se presents als Bisbes per a la reflexió posterior. Això val particularment per les fórmules rellevants, com les Pregàries Eucarístiques i particularment les fórmules sacramentals aprovades pel Sant Pare. La *confirmatio* te compte encara de la integritat del llibre, és a dir, verificant totes les parts que componen l'edició típica que s'ha traduït.

Aquí s'hi pot afegir que, a la llum de MP, el «*fideliter*» § 3 del cànon, implica una triple fidelitat : al text original en primer lloc (*in primis*); a la llengua particular a la que es tradueix i finalment, a la comprensibilitat del text pels destinataris (cf. *Institució General del Missal Romà* núm. 391-392)

En aquest sentit, la *recognitio* indica només la verificació i la salvaguarda de la conformitat al dret i a la comunió de l'Església. El procés de traducció dels textos litúrgics rellevants (per ex. fórmules sacramentals, el Credo, el Pare Nostre...) en una llengua – de la qual es considera ser traducció autèntica – no ha de conduir a un esperit d'«imposició» a las Conferències Episcopals d'una donada traducció realitzada pel Dicasteri, perquè això perjudicaria el dret dels Bisbes sancionat en el canó, i abans i tot per SC 36 § 4. Finalment, tingui en compte l'analogia amb el canó 825 § 1 sobre la versió de la Sagrada Escripura que no precisa *confirmatio* per part de la Seu Apostòlica.

Resulta inexacte atribuir a la *confirmatio* la finalitat de la *recognitio* (o sigui, «verificar i salvaguardar la conformitat al dret»). Cert, la *confirmatio* no es un acte merament formal, però necessari per a la edició del llibre litúrgic «traduït»: es concedeix després que la versió s'ha presentat a la Santa Seu per ratificar l'aprovació ja feta pels Bisbes, en un esperit de diàleg i d'ajuda a reflexionar si fos necessari, respectant-ne els drets i els deures, considerant la legalitat del procés seguit i les seves modalitats.

Per acabar, Eminència, reitero el meu fratern agraïment pel seu compromís i constatant que la nota «*Comentari*» ha estat publicada en algunes pàgines web i erròniament atribuïda a la seva persona. Li demano amablement que proveeixi a la divulgació d'aquesta meva resposta en les mateixes pàgines web, com tam-

bé que la envii a totes les Conferències Episcopals, i als Membres i Consultors d'aquest Dicasteri.

En demanar-li la seva pregària per mi li asseguro la meua per vostè.

Fraternalment, **Francesco**.

MISSATGE

de 1 de setembre de 2017, del Papa Francesc i del Patriarca Ecumènic Bartomeu, en la Jornada Mundial d'Oració per la Creació

La història de la creació ens presenta una vista panoràmica del món. L'Es-criptura revela que, « al principi », Déu volgué que la humanitat cooperés en la preservació i protecció del medi ambient. En un primer moment, com es llegeix al Gènesi, « no hi havia cap matoll ni havia nascut l'herba, perquè el Senyor-Déu encara no havia fet ploure, ni existia cap home que pogués conrear els camps » (2,5). La terra ens fou confiada com un do i un llegat sublim, del que tots som responsables fins que « al final », totes les coses en el cel i en la terra seran recapitulades en Crist (cf. Ef 1,10). La nostra dignitat i benestar humà estan profundament vinculats amb la nostra cura per tota la creació.

Tot i això, « mentre tant », la història del món presenta un context molt diferent. Revela un escenari moralment decadent on la nostra actitud i comportament envers la creació enfosqueix la nostra vocació de cooperadors de Déu. La nostra propensió d'interrompre els delicats i equilibrats ecosistemes del món, el nostre desig insaciable de manipular i controlar els recursos limitats del planeta, i la nostra cobdícia il·limitada de guanys en els mercats, tot això ens ha allunyat del sentit original de la creació. No respectem ja la naturalesa com un regal compartit; ben al contrari, la considerem una possessió privada. Ja no ens relacionem amb la natura per a sostenir-la, sinó que la dominem per a sostenir les nostres pròpies invencions.

Les conseqüències d'aquesta cosmovisió alternativa són tràgiques i duradores. El medi ambient humà i el de la naturalesa s'estan deteriorant junts, i aquest deteriorament del planeta recau sobre les persones més vulnerables. L'impacte del canvi climàtic afecta, sobretot i més que res, als qui viuen en la pobresa en tots els racons del món. La nostra obligació d'usar els béns de la terra responsablement implica el reconeixement i el respecte de totes les persones i de tots els éssers vius. La crida urgent i el desafiament de tenir cura de la creació són una invitació dirigida a tota la humanitat per tal que treballi a favor d'un desenvolupament sostenible i integral.

Per tant, units en un mateix interès per la creació de Déu i reconeixent la terra com un bé a compartir, convidem ferventment a totes les persones de bona voluntat a que el dia 1 de setembre dediquin un temps d'oració per al medi ambient. Per aquest motiu, volem donar gràcies al Creador amorós pel gran do de la creació i comprometre'ns en la seva cura i preservació per al bé de les futures generacions. Després de tot, sabem que el nostre treball és inútil si el Senyor no ens fa costat (Sl 126-127), si la oració no està en el centre de la nostra reflexió i celebració. Efectivament, un objectiu de la nostra oració és canviar la manera en que percebem el món per modificar la manera sobre com ens relacionem amb ell. L'objectiu del nostre compromís és el d'engatjar-nos per aconseguir una major senzillesa i solidaritat en les nostres vides.

Fem una crida urgent als qui ocupen llocs de responsabilitat social i econòmica, així com política i cultural, per tal que escoltin el crit de la terra i atenguin les necessitats dels marginats, però sobretot perquè responguin a la súplica de milions de persones i recolzin el consens del món per a la cura de la creació ferida. Estem convençuts que no hi pot haver una solució sincera i duradora al desafiament de la crisi ecològica i el canvi climàtic, si no hi ha una resposta concordada i col·lectiva, si la responsabilitat no és compartida i responsable, si no donem prioritat a la solidaritat i al servei.

Vaticà - Fanar, 1 de setembre de 2017

Papa Francesc & Patriarca Ecumènic Bartomeu

Audiències generals del dimecres “L’esperança cristiana”

33. EDUCAR PER A L'ESPERANÇA

20 de setembre de 2017

Benvolguts germans i germanes, bon dia!

La catequesi d'avui té com a tema «educar per a l'esperança». I per això empraré directament el «tu», imaginant que parlo com un educador, com un pare a un jove o a qualsevol persona disposada a aprendre.

Pensa allí on Déu t'ha plantat, espera! Espera sempre.

No et rendeixis a la nit: recorda que el primer enemic per derrotar no és fora teu, sinó dins. Per tant, no concedeixis espai als pensaments amargs, foscos.

Aquest món és el primer miracle que Déu va fer i Déu ha posat a les nostres mans la gràcia de nous prodigis. La fe i l'esperança avancen juntes. Creu en l'existència de les veritats més altes i més boniques. Confia en Déu creador, en l'Esperit Sant que ho mou tot cap al bé, en l'abraçada de Crist que espera cada home al final de la seva existència; creu, ell t'espera. El món camina gràcies a la mirada de molts homes que han obert passos, que han construït ponts, que han somiat i cregut; fins i tot quan al seu voltant escoltaven paraules de mofa.

No pensis mai que la teva lluita aquí baix és del tot inútil. Al final de l'existència no ens espera el naufragi: en nosaltres batega una llavor absoluta. Déu no decep: si ha posat una esperança en els nostres cors, no vol destruir-la amb frustracions continuades. Tot neix per a florir en una eterna primavera. Déu també ens va fer per a florir. Recordo aquell diàleg del roure, que va demanar a l'ametller: «Parla'm de Déu.» I l'ametller va florir.

On sigui que estiguis, construeix! Si ets a terra, aixeca't! Mai no et quedis caigut, aixeca't, deixa que t'ajudin a aixecar-te. Si està assegut, posa't en camí! Si l'avorriment et paralitza, foragita'l amb bones obres! Si et sents buit o desmoralitzat, demana que l'Esperit Sant ompli de nou el teu no-res. Obra la pau enmig dels homes, i no escoltis la veu de qui escampa odi i divisions. No escoltis aquestes veus. Els éssers humans, per molt diferents que siguin els uns dels altres, han estat creats per viure junts. Davant els contrastos, paciència: un dia descobriràs que cadascú és dipositari d'un bocí de veritat.

Estima les persones. Estima-les d'una en una. Respecta el camí de tots, tant si és lineal com si és difícil, perquè cadascú té la seva història pròpia per explicar. Cada un de nosaltres té la seva història pròpia per explicar. Cada nen que neix és la promesa d'una vida que un cop més demostra ser més forta que la mort. Tot amor que sorgeix és un poder de transformació que anhela la felicitat. Jesús ens va lliurar una llum que il·lumina les tenebres: defensa-la, protegeix-la. Aquesta llum única és la riquesa més gran confiada a la teva vida.

I sobretot, somia! No tinguis por de somiar. Somia! Somia en un món que encara no es veu, però que certament vindrà. L'esperança ens porta a creure en l'existència d'una creació que s'estén fins al seu acompliment definitiu, quan Déu serà tot en tots. Els homes capaços d'imaginar han regalat a la humanitat descobriments científics i tecnològics. Han solcat els oceans, i trepitjat terres que ningú no havia trepitjat mai. Els homes que han conreat esperances són també els que han vençut l'esclavatge i han portat millors condicions de vida a aquesta terra. Pensa en aquests homes.

Sigues responsable d'aquest món i de la vida de cada home. Pensa que qual-sevol injustícia contra un pobre és una ferida oberta, i disminueix la teva pròpia dignitat. La vida no s'atura amb la teva existència, i a aquest món vindran altres generacions que succeiran la nostra i moltes més. I cada dia demana a Déu el do del valor. Recorda que Jesús va vèncer la por per nosaltres. Ell va vèncer la por! El nostre enemic més traïdor no pot ser contra la nostra fe. I quan et trobis atemorit davant algunes dificultats de la vida, recorda que no vius només per a tu. En el baptisme, la teva vida va ser submergida en el misteri de la Trinitat i tu pertanyes a Jesús. I si un dia t'espantes o penses que el mal és massa gran per a desafiar-lo, pensa simplement que Jesús viu en tu. I és ell qui, a través teu, amb la seva placiditat vol sotmetre tots els enemics de l'home: el pecat, l'odi, el crim, la violència; tots els nostres enemics.

Tingues sempre el valor de la veritat, però recorda això: no ets superior a ningú. Recorda-ho : no ets superior a ningú. Encara que fossis l'últim a creure en la veritat, no t'apartis de la companyia dels homes. Encara que visquessis en el silenci d'un eremita, porta en el teu cor el sofriment de cada criatura. Ets cristià, i en l'oració tot ho restitueixes a Déu. I conrea ideals. Viu per alguna cosa que ultrapassi l'home. I si algun dia un d'aquests ideals et passés una factura considerable, no deixis mai de portar-ho en el teu cor. La fidelitat ho aconsegueix tot. Si t'equivoques, aixeca't: res no és més humà que cometre errors. I aquests errors no han de convertir-se per a tu en una presó. No et deixis empresonar pels teus errors. El Fill de Déu no va venir per als sans, sinó per als malalts; per tant, també va venir per tu. I si et tornes a equivocar en el futur, no tinguis por, aixeca't! Saps per què? Perquè Déu és el teu amic.

Si et fereix l'amargura, creu fermament en totes les persones que encara treballen per al bé: en la seva humilitat hi ha la llavor d'un món nou. Relaciona't amb les persones que han mantingut el seu cor com el d'un nen. Aprèn de la meravella, conrea l'admiració.

Viu, estima, somia, creu. I, amb la gràcia de Déu, no desesperis mai.

34. ELS ENEMICS DE L'ESPERANÇA

27 de setembre de 2017

Benvolguts germans i germanes, bon dia!

En aquest temps nosaltres parlem de l'esperança, però avui voldria reflexionar amb vosaltres sobre els enemics de l'esperança. Perquè l'esperança té els seus enemics: com tot allò que és bo en aquest món, que té els seus enemics. I m'ha

vingut a la memòria l'antic mite de la caixa de Pandora: l'obertura de la caixa desencadena molts desastres per a la història del món. Però pocs recorden la darrera part de la història, que obre una esclatxa de llum: després que tots els mals sortissin de la caixa, un do minúscul sembla agafar revenja davant tot el mal que s'estenia. Pandora, la dona que tenia la caixa sota custòdia, el veu el darrer: els grecs l'anomenen elpís, que vol dir 'esperança'. Aquest mite ens explica per què és tan important per a la humanitat l'esperança. No és cert que «mentre hi ha vida hi ha esperança», com s'acostuma a dir. Com a molt és al contrari: és l'esperança qui manté en peu la vida, qui la protegeix, qui la custodia i qui la fa créixer. Si els homes no haguessin conreat l'esperança, si no s'haguessin aferrat a aquesta virtut, mai no haurien sortit de les caveres i no haurien deixat petjada de la història en el món. És el més diví que pot existir en el cor de l'home.

Un poeta francès —Charles Péguy— ens va deixar pàgines esplèndides sobre l'esperança (cf. El pòrtic del misteri de la segona virtut). Ell diu de manera poètica que Déu no se sorprèn gaire de la fe dels éssers humans, ni de la seva caritat, sinó que allò que realment l'omple de meravella i admiració és l'esperança de la gent: «Que els pobres fills» —escriu— «vegin com van les coses i creguin que aniran millor demà.» La imatge del poeta recorda els rostres de molta gent que està de pas en aquest món —pagesos, pobres, obrers, migrants a la recerca d'un futur millor—, que ha lluitat de manera tenaç malgrat l'amargor d'un present difícil, ple de moltes proves, però animada per la confiança que els seus fills tindran una vida més justa i serena. Lluitaven pels fills, lluitaven en l'esperança.

L'esperança és l'impuls en el cor de qui va deixant la casa, la terra i a vegades familiars i parents —penso en els emigrants—, per a cercar una vida millor, més digna, per a ells mateixos i per als seus éssers estimats. I és també l'impuls en el cor de qui acull: el desig de trobar-se, de conèixer-se, de dialogar... L'esperança és l'impuls per a «compartir el viatge», perquè el viatge es fa en dos: els que venen a la nostra terra i nosaltres, que anem cap al seu cor, per a entendre'ls, per a entendre la seva cultura, la seva llengua. És un viatge a dues bandes, però sense esperança aquest viatge no es pot fer. L'esperança és l'impuls per a compartir el viatge de la vida, com ho recorda la Campanya de Càritas que inaugurarem avui. Germans, no tinguem por de compartir el viatge! No tinguem por! No tinguem por de compartir l'esperança!

L'esperança no és virtut per a la gent amb l'estómac ple. Per això, des de sempre, els pobres són els primers portadors de l'esperança. I en aquest sentit podem dir que els pobres, també els captaires, són els protagonistes de la història. Per entrar en el món, Déu va tenir necessitat d'ells: de Josep i de Maria, dels pastors de Betlem. Durant la nit del primer Nadal, hi havia un món que dormia, acomodat

sobre moltes certes. Però els humils preparaven, en amagar-se, la revolució de la bondat. Eren pobres de tot, algun surava una mica per damunt del llindar de la supervivència, però eren rics del bé més preuat que hi ha en el món, és a dir, de les ganes de canvi. A vegades, haver-ho tingut tot en la vida és una desgràcia. Penseu en un jove al qual no se li ha ensenyat la virtut de l'espera i de la paciència, que no ha hagut de suar per a res, que als vint anys ja ha cremat les etapes, «sap ja com va el món»; ha estat destinat a la condemna pitjor: la de ja no desitjar res. Aquesta és la pitjor condemna. Tancar la porta als desitjos, als somnis. Sembla un jove i, en canvi, la tardor ja ha calat en el seu cor. Són els joves de tardor. Tenir l'ànima buida és el pitjor obstacle a l'esperança. És un risc del qual ningú no pot dir que n'està exclòs, perquè ser temptats contra l'esperança pot esdevenir-se fins i tot quan es recorre el camí de la vida cristiana. Els monjos de l'antiguitat van denunciar un dels pitjors enemics del fervor. Deien així: aquest «dimoni del migdia», que trencarà una vida de constància, precisament quan crema el sol. Aquesta temptació ens sorprèn quan menys l'esperem: els dies es tornen monòtons i avorrits, ja cap valor no sembla merèixer la fatiga. Aquesta actitud s'anomena peresa, que erosiona la vida de l'interior fins deixar-la com un embolcall buit.

Quan passa això, el cristià sap que aquesta condició s'ha de combatre, no s'ha d'accepta de manera passiva. Déu ens ha creat per a l'alegria i per a la felicitat i no per a crucificar-nos en pensaments melancòlics. Per això és important custodiar el cor mateix, oposant-nos a les temptacions d'infelicitat, que segurament no provinguin de Déu. I allí on les nostres forces podrien semblar dèbils i la batalla contra l'angoixa particularment dura, sempre podem recórrer al nom de Jesús. Podem repetir aquella pregària senzilla, de la qual trobem petjades també a l'Evangeli i que s'ha convertit en la pedra angular de moltes tradicions espirituals cristianes: «Senyor Jesucrist, Fill del Déu viu, tingueu pietat de mi, pecador!» Bonica pregària. «Senyor Jesucrist, Fill del Déu viu, tingueu pietat de mi, pecador!» Aquesta és una pregària d'esperança, perquè m'adreço a aquell que em pot obrir les portes i resoldre el problema i deixar-me mirar l'horitzó, l'horitzó de l'esperança.

Germans i germanes, no estem sols combatent contra la desesperança. Si Jesús va guanyar el món, és capaç de guanyar en nosaltres tot allò que s'oposa al bé. Si Déu està amb nosaltres, ningú no ens robarà aquesta virtut que necessitem absolutament per a viure. Ningú no ens robarà l'esperança. Anem endavant!

CRIDA

Em complau rebre els representants de Càritas, aquí reunits per a iniciar de manera oficial la campanya «Comparteix el viatge» —bonic lema de la vostra

campanya—, que he volgut fer coincidir amb aquesta audiència. Dono la benvinguda als migrants, als qui demanen asil i als refugiats que, amb els treballadors de la Càritas italiana i d'altres organitzacions catòliques, són símbol d'una Església que cerca ser oberta, inclusiva, acollidora. Gràcies a tots pel vostre servei incansable. Vosaltres heu aplaudit ja, però ells es mereixen realment un gran aplaudiment, de tots! Amb el vostre compromís quotidià ens recordeu que Crist mateix ens demana acollir els nostres germans i germanes migrants i refugiats amb els braços oberts. Quan els braços estan oberts, estan llestos per a una abraçada sincera, per a una abraçada afectuosa, una abraçada envoltant, una mica com aquesta columnata de la Plaça, que representa l'Església mare que abraça a tots en compartir el viatge comú. Dono la benvinguda també als representants de moltes organitzacions de la societat civil compromesos en l'assistència a migrants i refugiats, que, amb Càritas, han donat el seu suport a la recollida de signatures per a una nova llei migratòria, més rellevant en el context actual. Sigueu tots benvinguts.

Conferència Episcopal Tarraconense

COMUNICAT DE LA REUNIÓ N. 223

10-12 de juliol 2017

Els dies 10, 11 i 12 de juliol de 2017 ha tingut lloc la reunió n. 223 de la Conferència Episcopal Tarraconense (CET), a Salardú (Vall d'Aran i bisbat d'Urgell). La reunió ha estat presidida per Mons. Jaume Pujol Balcells, arquebisbe de Tarragona, i hi han assistit el Cardenal-Arquebisbe de Barcelona Mons. Joan Josep Omella, tots els bisbes de Catalunya, i al final de la reunió s'hi han unit els dos bisbes auxiliars electes de Barcelona, Mons. Sergi Gordo i Mons. Antoni Vadell.

1. Els bisbes han reflexionat sobre la pastoral en el temps lliure d'infants i joves, les colònies i els esplais, a partir de les explicacions que els han donat el Sr. Josep Oriol Pujol i Humet, director general de la Fundació Pere Tarrés i el Sr. Xavier Nus i Garrell, president del Moviment de Centres d'Esplai Cristianes Catalans (MCECC). El MCECC agrupa 182 centres d'esplai federats, vinculats a les parròquies o escoles cristianes, amb més de 20.000 infants i joves participants, per als quals compta amb més de 3.600 monitors i monitores. Han exposat als bisbes les accions i activitats portades a terme el passat curs, així com també que durant l'estiu es realitzen prop de 400 activitats de colònies i casals a tot el territori català i Andorra.

Els bisbes s'han interessat especialment pels Centres Socioeducatius, que la Fundació Pere Tarrés gestiona, destinats a ajudar a desenvolupar humanament, emocionalment i competencialment aquells nens i nenes que necessiten una atenció especial. En aquests moments s'atenen més de 2.500 infants en aquests Centres.

2. També han pogut reflexionar i dialogar sobre l'acció de l'Església Catòlica en l'àmbit de l'ensenyament, a partir de la detallada exposició que els ha fet el P. Enric Puig, secretari general de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya. El P. Puig ha exposat alguns dels reptes que es plantegen avui en el món de l'ensenyament en general i a l'escola cristiana en particular. La Fundació Escola Cristiana de Catalunya en l'actualitat està formada per 434 escoles, en les quals s'eduquen 256.000 alumnes dels diferents nivells i etapes del sistema educatiu. Les escoles cristianes es troben situades en la majoria de les comarques de Catalunya i formen part del conjunt del sistema educatiu del nostre país. Són escoles obertes i respectuoses amb tothom que en el seu ideari ofereixen una identitat cristiana que vol ser evangelitzadora per als alumnes, professors i famílies. Sempre que és possible accedeixen al sosteniment amb fons públics encara que aquest finançament sigui clarament insuficient per cobrir les despeses dels ensenyaments curriculars i el suport de les famílies sigui necessari.

Els bisbes han felicitat el P. Puig pel recent reconeixement rebut per la Fundació Escola Cristiana de Catalunya amb l'atorgament del premi Blanquerna Educació 2017.

3. Els bisbes també han reflexionat sobre diverses qüestions relatives a la pastoral vocacional i als seminaris, on es formen els futurs preveres de les Esglésies diocesanes de Catalunya, encaminades a un treball en comunitat cada cop més intens entre les diòcesis així com l'aplicació del nou pla de formació sacerdotal (ratio fundamentalis) que ha aprovat el desembre passat la Congregació per al Clergat.

4. S'han revisat diverses qüestions relatives als nous mètodes d'evangelització i de catequesi, la pastoral de joventut, els mitjans de comunicació de l'Església i la pastoral de la salut. També han rebut informació de la realització del Primer Aplec de mestres i professors cristians que se celebrarà a Montserrat el dissabte 7 d'octubre de 2017 i també de l'Aplec de l'Esperit que se celebrarà a Tortosa la Pentecosta del 2018.

Salardú, 12 de juliol de 2017

NOTA DELS BISBES CATALANS

de 20 de setembre de 2017, arran del moment polític i social de Catalunya

En aquests dies, demanem a tots els catòlics que preguin, que demanin la benedicció de Déu sobre Catalunya, que viu un moment delicat de la seva història.

Demanem també a Déu per totes les persones que tenen la responsabilitat en el govern de les diferents administracions públiques, de la gestió del bé comú i de la convivència social.

L'Església vol ser ferment de justícia, fraternitat i comunió, i s'ofereix per ajudar en aquest servei del bé del nostre poble.

Animem tothom, especialment els laics cristians, a ser responsables i compromesos en la vida pública, per avançar en el camí del diàleg i de l'entesa, del respecte als drets i les institucions i de la no confrontació, ajudant que la nostra societat sigui un espai de germanor, de llibertat i de pau.

Que el seny i el desig de ser justos i fraterns ens guïï a tots.

20 de setembre de 2017

secció informativa

COMUNICAT

que incloem dins les pàgines d'Església de Tarragona (Butlletí de l'Arquebisbat), pel seu interès documental, lligat al moment polític i social de Catalunya i pels lligams eclesials que ens uneixen als monestirs respectius d'on prové.

Montserrat/Poblet, 21 de setembre de 2017.

Els abats dels monestirs de Poblet i de Montserrat, Fra Octavi Vilà i P. Josep M. Soler, han elaborat un comunicat conjunt arran del moment que viu Catalunya. És el següent :

“L'hora que viu Catalunya és delicada i preocupant, cal un exercici de responsabilitat per part de tots, cal extreure la prudència dels governants, cal cercar i portar a la pràctica vies de solució als problemes plantejats.

Els nostres monestirs estan fortament arrelats en l'espiritualitat i la història de Catalunya. Ni és la nostra intenció, ni ens pertoca prendre part per cap altra cosa que no sigui la pau, el diàleg, les llibertats d'expressió democràtica, la convivència social i el respecte als drets individuals i als del nostre poble.

El dret a la participació en la vida política i social ha de ser garantit, en un estat democràtic, per aquells als quals correspon la responsabilitat de govern, que tenen l'obligació d'interpretar el bé comú del seu país escoltant la veu de la majoria i respectant alhora la dels qui es troben en minoria.

Amb tota humilitat demanem als governants de Catalunya i d'Espanya un exercici de màxima prudència i responsabilitat per a un diàleg constructiu.

Preguem a Santa Maria, sota l'advocació de Montserrat, patrona de Catalunya, pel nostre poble i la seva situació present”.

